

Аспекти комплексної оцінки інвестиційної безпеки підприємства

Науковцями досліджуються окремі аспекти оцінювання та оптимізації економічної безпеки підприємства. Проте інвестиційна складова залишається поза увагою, що не забезпечує системний підхід до розв'язання проблеми оптимізації економічної безпеки підприємства.

Формування і становлення діяльності підприємства безпосередньо пов'язана з інвестиціями у його економічний, соціальний та науково-технічний розвиток. Підприємницька діяльність у будь-якій організаційно-правовій формі немислима без інвестицій: вже початковий стартовий капітал може і повинен розглядатись в якості тієї інвестиції, яка стає матеріальною або грошовою базою приватного, колективного чи державного підприємництва [1].

Інвестиційна безпека підприємства (ІБП) — це такий стан підприємства як суб'єкта інвестиційної діяльності, при якому довгострокові економічні інтереси підприємства є узгодженими з впливом суб'єктів зовнішнього середовища. За такого узгодженого стану при умовах виникнення загроз, підприємство в довгостроковому періоді не переходить в кризовий стан, який загрожує великомасштабними збитками, втратою конкурентоспроможності, порушенням нормального режиму господарської діяльності [2].

В процесі комплексної оцінки інвестиційної безпеки підприємства необхідно врахувати її наступні характерні ознаки:

- 1) довгостроковий характер;
- 2) об'єктом ІБП є узгодження довгострокових економічних інтересів підприємства як суб'єкта інвестиційної діяльності з інтересами суб'єктів зовнішнього середовища;
- 3) основний індикатор узгодження економічних інтересів між суб'єктами — це додатковий грошовий потік від реалізації інвестицій;
- 4) кризовий фінансово-економічний стан підприємства ідентифікується як *інвестиційна небезпека*, яка характеризується збитками великого масштабу, втратою конкурентоспроможності, порушенням нормального режиму господарської діяльності;
- 5) диференціація за стратегічними зонами господарювання (СЗГ) та інвестиційними проектами кожної СЗГ;
- 6) при відсутності інвестиційних проектів в певній СЗГ, інвестиційна безпека в ній визначається виходячи з ситуації “без проекту”.

Комплексна оцінка стану інвестиційної безпеки підприємства досягається за рахунок реалізації таких основних принципів [4]:

- 1) значної тривалості горизонту дослідження, що впливає з сутності інвестиційної безпеки підприємства;
- 2) системності за рахунок поділу системи інвестиційної безпеки на структурні елементи за СЗГ та проектами;
- 3) актуальності, ранжування параметрів інвестиційних проектів та загроз за значимістю;
- 4) достовірності, що досягається врахуванням специфіки інвестиційних проектів та середовища здійснення;
- 5) економічності проведення діагностики, що дозволяє системі економічної безпеки ефективно виконувати свої функції в умовах обмеженого бюджету;
- 6) оперативності за рахунок органічної інтегрованості в роботу інших структурних підрозділів.

Основні етапи комплексної оцінки інвестиційної безпеки підприємства (ІБП) представлені в таблиці.

Таблиця

Етапи комплексної оцінки інвестиційної безпеки підприємства

Етапи	Характеристика
Перший етап	Виділяються структурні елементи шляхом поділу інвестиційної безпеки за стратегічними зонами господарювання
Другий етап	Сегментування за інвестиційними проектами у кожній стратегічній зоні господарювання. Оцінка стану інвестиційної безпеки залежить від оцінки станів інвестиційної безпеки проектів кожної стратегічної зони господарювання
Третій етап	Збір та аналіз інформації про тенденції та фактори розвитку внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства, ідентифікація параметрів інвестиційних проектів та їхніх загроз; оцінка можливостей підприємства протидіяти загрозам
Четвертий етап	Внесення коректив в параметри інвестиційного проекту
П'ятий етап	Вибір найбільш ефективних методів оцінювання рівня інвестиційної безпеки
Шостий етап	Прогнозування впливу загроз на інвестиційну безпеку проекту певної стратегічної зони господарювання результатом чого є оцінка стану його інвестиційної безпеки
Сьомий етап	Зведення оцінок за станами інвестиційної безпеки проектів, та на їх підставі формування комплексного висновку про інвестиційну безпеку підприємства

Одним з найвагоміших аспектів діагностики стану інвестиційної безпеки підприємства є своєчасне та повне виявлення загроз, їх аналіз на предмет дестабілізації економічних інтересів інвесторів в процесі інвестування.

1. Вовчак О.Д. Інвестування : навч. посіб. — Львів: «Новий Світ – 2000», 2008. — 544 с.
2. Економічна безпека суб'єктів господарської діяльності в умовах глобальної фінансової кризи: [монографія] / [О.А. Кириченко, М.П. Денисенко, В.С. Сідак, та ін.]; заг. ред. Кириченко О.А. — К.: ІМБ Університету "КРОК", 2010. — 412 с.
3. Новікова О.Ф. Економічна безпека: концептуальні визначення та механізми забезпечення: [монографія] / О.Ф. Новікова, Р.В. Покотиленко. — Донецьк: НАН України. Ін-т економіки промисловості, 2006. — 408 с.
4. Євтушенко С.В.. Діагностика стану інвестиційної безпеки книжкової друкарні. Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1125>.